

Az előfizetés ára :
 1883. januártól egész évre . 8 frt.
 fél évre . 4 frt.
 „ „ negyed évre . 2 frt.

PÉCS

A hirdetések ára :
 Négy hasábos petitsor
 1-szer 6 kr.
 2-szer 5 kr.
 3-szor 4 kr.
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
 Nyilttérben egy sor 10 kr.

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
 szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
 Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
 Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Károly könyvkereskedésében, Traub B. és társánál, Böhm M. könyvkötőnél Király-utca-

Az agrar-viszonyok Baranyában.

Milyen elszomorító az az adatok, melyeket az országos statisztikai hivatal idős szakonként közzétesz! Állami és társadalmi életünk csak nagyon kevés nyilatkozásában látunk némi erősbülést, haladást; de annál több stagnálást és határozott hanyatlást.

Az 1880-iki népszámlálás eredménye szerint, az államlakosság csak nagyon csekély mérvben szaporodott s a magyar nemzetiség zöme, a földmives osztály pedig az elmúlt évtized alatt 20%-kal, vagyis 748,457 eggyénnel fogyott.

E szomorú jelenség oka evidens. Az okszerűtlen gazdálkodás, az egyre nagyobb közszolgáltatások, a felszaporodott igények s mindezekkel szemben a sok rossz termés nagy pusztító erőt fejtettek ki. A statisztikai hivatal által, a telekkönyvi birtoktestek jelzolgái terheinek az 1880-ik évből való ügy- és értékgazdálkodásról közzétett kimutatásból, félremagyarázhatatlanul kivethető, hogy a földbirtokos és földmives osztály anyagi helyzete mily nyomasztó s vagyonviszonyai milyen ziláltak.

Sötét kép tárul itt elénk s képeknek legsötétebb pontja Baranya megye!

Nem-e teljesen deront agrar viszonyok

elmaradhatlan következménye az, hogy megyénkben 1870—1880-ig a földbirtokosok száma 2300, az éves szolgák, napszámosok, zsellérek, családi kisegítőké pedig 20,000-nél több egyénnel apadt le? Hova lettek ezek? Elhaltak, elzüllettek, kivándoroltak szomszédos megyékbe, Horvát- és Szlavonországba?

Mily nagymérvű a halálozás a baranyamegyei földmives osztályban, kitűnik abból, hogy — az előbb említett s hivatalos adatokon alapuló kimutatás szerint — 1880-ban a pécsi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén, tehát egész Baranyában, 9159 változás történt ingatlan birtokban, haláleset következtében. Hogy e szám ijesztő mérvét láthassuk, hozzáteszzük, hogy egész Magyarországon egy törvényszék sem mutat fel ekkora számot. Ellekezőleg, a nagyterjedelmű pestvidéki törvényszék területén, az imént említett okból csak 2114,

a szabadkai törvényszék területén csak 1182	
a szegzárdi „ „ „ 343	
a kaposvári „ „ „ 959	
a soproni „ „ „ 875	
a veszprémi „ „ „ 1476	
a nyitrai „ „ „ 1417	
a beregszászi „ „ „ 1806	

tulajdoni változás történt ingatlan birtokban halálozás következtében. A pécsi törvényszék után a legnagyobb számot (2378) a nagy-szebeni, a legkisebb számot pedig (24) a karánsebesi törvényszék tünteti fel. Oly annyira feltűnő az eltérés, hogy az ember hajlandó lenne a pécsi törvényszék által kimutatott óriási számot sajtóhibának tekinteni; de nem lehet, mert a pécsi telekkönyvi iktató világosan 8950, a mohácsi pedig 209 esetet mutat ki.

S e tényhez egy másik szomorú tény fűződik. Ugyanis a halálozások következtében történt változások eseteinek pénzértéke, csak 595,000 frtot képvisel. Hogy megítélhesük, mily kevés és csekély értékű ingatlannal bír a baranyai földmives nép, szükségesnek tartjuk, összehasonlításul, az ország egyéb vidékeiről példákat felsorolni:

a nyitrai tszék ter. 1417 vált. 1.873,000 frt	
a n.-kikindai „ „ 980 „ 8.361,000 „	
az újvidéki „ „ 572 „ 1.713,000 „	
a zombori „ „ 583 „ 1.357,000 „	
a szegedi „ „ 1912 „ 3.674,000 „	
asz.-fehérvári „ „ 437 „ 2.103,000 „	
a szabadkai „ „ 1182 „ 3.638,000 „	
a kaposvári „ „ 954 „ 938,000 „	
a szegzárdi „ „ 343 „ 1.788,000 „	

pénzértéket képvisel.

A „Pécs” tárczája.

Séta.

Kitűnően van a világon minden elrendezve. Ezt bizonyítja az is, hogy minden embernek megvan a maga vesszőparipája.

Ha minden ember csak a természet táj- és életképei után sóvárogna, mint egyik ifjúkori hölgyismerősöm, ki nézné meg a műcsarnok látnivalóit? Ha mindenki levéljegyek, pénzek vagy szivarvégek gyűjtésére adná magát, egyhamar nem lehetne levéljegyekre, pénzekre, szivarvégekre szert tenni. Ha mindenki csak sakkot játszanék, mivé lennének a tarokk-társaságok? Valóságos szerencse hát, hogy az időtöltés kellemes mezéjén is a munkafelosztás érvényesül. A napifáradalmak és veríték után az egyik a söröskanász mellett, vagy a világfolyását megszabó politikusok közt, a másik a családület zajában (ha legalább feltűzést utódra tehetett szert) — ez a szalonkalesen vagy a spárgaágyak közt, amaz meg a főtér sétanyargalásaiban talál szórakozást. A kártyabeli kedvező foglalkozás pedig épenséggel alkalmas legkülönbözőbb változatosságokra: mennyire sajnálkozva nézi a whistező a „zwicket“, s mennyire nem cserélné a „klaberista“ a „preference“ hat ütési gyönyöreivel! —

En orvos vagyok s mint ilyen ismeretes arról, hogy őszinteség és nyíltság kiváló tulajdonaim. Bevallom tehát, hogy nekem is megvan a magam mulatsága. Ha hivatásom

(sokszor hivatattásom) vagy (nem sokszor) szabad perczeim az utczán végigvezetnek, kénytelen vagyok vele, hogy a pofákat és arczokat (ezek közt különbség van) tanulmányozzam, a melyek elm kerülnek. Gyakran sikerül azokról egy futó pillantás alatt hangulatot, vérmérsékletet, szenvedélyt, jellemet leolvasnom. Sőt, mint Aesculap növényké, még arra is szert teszek, hogy a járókelők fogvatkozásairól és a betegségre való hajlamaikról is képet alkotok magamnak. Ha Diogenes a téreken és az utczákon embereket keresett, én azon nyargalok, hogy betegeket fűrkésszek ki és sajnos, hogy e kutatásaimban nagyobb a szerencsém, mint a minővel elődöm dísekedhetett; még csak lámpára sincs szükségem s mégis biztos vagyok, hogy sétáim közben — beismerem — igen komikus szeszélyem bőséges anyagot talál, melyből a medicina minden terén mutatkozó, érdekesnél érdekesebb „eset“ kikerülhet s azokkal egy valóságos lazareth, hordozható kórház berendezhető. Vagy csak az a beteg, aki ágyban fekszik? Vagy mindenkinék ágyba kell-e fektünie, aki beteg? — Gyakran épen azokat, akik a legbetegberek, az égető szükség, vagy az orvos, vagy saját ösztönük az utczára kergeti.

Délben szoktam mindig szemlémet végezni s bő aratásom van, kivált így tavaszszal. Pézemberetek, kereskedők, hivatalnokok, tanulók, iskolás gyerekek alakjában sietnek, sétálnak vagy surrannak el melletttem egész gyanutlanul „patients“-eim s kerülnek hálóba, melyet nekik vettem.

Tizenkettő az óra. Jönnek az apróságok a privátáról, irgalmatlan mappákkal, éktelen spigás közt. Ezt én megfigyelem s örömmel tapasztalom, hogy az egyik szüzeckének igen nagyon teszük az új fiatal tanár, a másik pedig dicekszik, hogy megboszantotta a „kisasszonyt“ azzal, hogy a pápaszemét eldugta. „Ne mondd meg!“ teszi hozzá. „Mit gondolsz!“ felel a másik. Másnap délben nem láttam a kis szerelmezt és pápaszemtolvajt, alighanem megtudták a csinyt. Én nem árultam el, annyit tudok. Lám, így készülnek elő az életre, a mely épen olyan, mint az iskola, de nagyban.

Bájos hölgyek közelegnek, vegejük szemügyre e díszes virágfüzért. Államiügyekről s „nagy horderejű“ dolgokról beszélnek és vitatkoznak. Mily szépek és kedvesek! Bizony, kedves asszonyok és kisasszonyok, nemcsak a háznak ékességei, még az utcát is kértte varázsolják. De e virágmezőn nem volna szabad annyi lilimnak lenni.

A rózsákra, melyeket betegeim e csoportjában hiába keresek, rátalálok, sajnos! Tul bő mennyiségben azon a nyomoruságos tőkén, a mely most utamba kerül. Szegény pájtás, azzal a keskeny elnyult arccal, rajta azzal a hirtelen lánggal! be megkönynyített nekem betegségem diagnózisát és prognózisát! Kicsalt az első barátságos napusgar a szobából, melyet el nem hagyta! hónapokig. A szép zöldelő kikelet csábított — s te hiszesz neki, te bízol benne, remélsz és azt álmodod: most fordulatnak kell beállnia, meggyógyít a fény, feléleszt a hó! S láz-

Az 1880-ik évben a baranyai ingatlan birtokokban, szerződés következtében történt változások száma ismét páratlan nagyságu: 7165. E tekintetben a legkisebb számot (103) a fumei, a pécsi után a legnagyobbat (6239) a szegedi törvényszék mutatja fel. A szegedi törvényszék területén kimutatott s szerződések következtében történt változások oka abban rejlik, hogy a legutóbbi nagy árvíz utáni első-második évben Szeged rekonstrukciója, a kisajátítások, új telepítések az ingatlan birtokokban természetszerűleg felette élénk forgalmat idéztek elő. De hol keressük az okot Baranyamegyét illetőleg? Mi másban, mint abban, hogy birtokos és földmives osztályunk nagyobb részének ingatlanához tulajdonjoga a sok adósság által veszélyeztetve lévén, legalább valamit megmentendő, önkényt adják el birtokukat, avagy annak egy részét, hogy ennek árán a nyomasztó s uzsorás kamatokkal rohamosan növekvő adósságoktól megszabaduljanak. Igen, az uzsora, az ingatlan birtokoknak adósságokkal való túlterheltsége, a birtok rendes kezeléséhez szükséges eszközök elégtelensége, hiánya idézték elő nálunk Baranyában az ingatlan birtoknak halhatatlan nagyságu forgalmát.

Az élénk és nagy forgalom terményekben, kézmű- és gyáripari cikkekben pezsgő, egészséges közgazdasági életnek jele; de a nagy forgalom ingatlan birtokokban nagyon veszélyes jelenség, mert azt mutatja, hogy a földbirtokos, földmives osztálynak oly nehézségekkel kell küzdeni, melyeknek csakhamar áldozatul esik. Az ingatlan birtok conservatív természetű, vagyis nem alkalmas arra, hogy minduntalan más-más kézbe jusson, mert ez szülőoka a birtok elhanyagolásának, a rablógazdaságnak. Az a birtokos, ki érzi, hogy birtokán csak ideig-óráig maradhat, nem gondol arra, hogy birtokát instruálja, földjének termőképességét emelje. „Utánam a vizözön!” gondolja ma-

gában, s a birtok a maga kipisztult mivoltában száll kézzől-kézre. Így növekednek az agrar-proletárok; így értéktelenedik el a föld, melyből — a sok átíratás utáni illeték alakjában — csak az államnak van némi haszna.

És most térjünk át a kimutatás legszomorubb rovatára. Ebben az ingatlan birtokra vezetett végrehajtások vannak kitüntetve száraz, de mégis sokat mondó számokkal. E rovatban az első helyen már nem Baranyáé. Veszprém áll az első helyen. És pedig a veszprémi törvényszék területén 1880-ban, végrehajtás következtében 1302 esetben történt ingatlan birtokon változás. Veszprém után következik nyomban — Baranya. A pécsi törvényszék e rovatban 908 esetet mutat ki, vagyis 1880-ban Baranyamegyében 908 végrehajtás teljesített ingatlan birtokon! S e sok birtok pénzértéke csak 254.000 frtot képviselt. A legtöbb megyében, sokkal kisebb számban végrehajtás alá vett birtokok, pénzértékben átlag kétszerannyit képviselnek, mint a baranyaiak. Ezen adat ismét csak megerősíti azon állításunkat, mely szerint megyénkben a birtokos, a földmives osztálynak átlag kevés és csekély értékű ingatlan birtoka, de annál több adóssága van.

Megyénk ingatlan birtokaiban, szerződés, végrehajtás és halálet következtében, összesen 17232 változási eset fordult elő, 2.480.000 frt pénzértékben. A pécsi törvényszék után, a legtöbb változás a szegedi törvényszék területén fordult elő; u. i. 8491 változás 9.164.000 frt pénzértékben.

Mily óriási különbség! Hát még a többi megyékkel szemben?!

A baranyamegyei földbirtokoknak az 1880-ik évben történt megterheltségére vonatkozólag, a következő, nemkülönböztetett gyászos adatokat soroljuk fel:

Ingatlan birtok megterheltsége történt 1880-ban:

a) szerződések bekebelezése által	7729 esetben	1.043,842 frt
b) igazolt előjegyzés	435 „	44,689 „
c) végrehajtás utáni bekebelezés	3838 „	349,837 „
d) hagyatéki át-szolgáltatás	1059 „	160,367 „
Összesen:		13062 esetben 1.598,735 frt pénzértékkel.

A bekebelezett összes terhekből 18 0-ban csak 687,439 frtnyi teher bekebelezett ki, s így az ingatlan birtok összes megterheltsége tényleg 911,296 frttal szaporodott 1880-ban. S ehhez még hozzáveendő azon megterheltség is, mely az 1880-ik év folyamában a) egyszerű előjegyzés czimén 74,443 frttal b) a végrehajtási jognak más fennálló követeléseknél való bekebelezés által . . . 145,069 frttal c) már betáblázott összegeknél való átruházások által 33,470 frttal az ingatlan birtokra esett.

Összegezvén ez adatokat s összehasonlítva azokat hazánk más vidékeinek hasonló adataival, azon eredményre jutunk, hogy egész Magyarországon Baranyában legzsiláltabbak az agrár viszonyok.

Meg is látszik ez politikai és társadalmi közéletünkön egyaránt!

Záray K.

A tizenegyedik dohánygyár. A kormány körében most a tizenegyedik dohánygyár felállítását tervezik. A létező tíz gyár már nem lehet többé bővíteni. Az a kérdés tehát, hogy hol legyen az új gyár. Emlégetik Debreczent, Szegedet, Pécs-et, Szabadkát. A létező tíz gyárban 15.400 munkás foglalkozik, egyre-egyre tehát átlag 1500 munkás esik, a hivatalnokok személyzetét nem is számítva. — Felhívjuk a város polgármestere figyelmét e fontos körülményre; jó volna ez ügyben a szükséges lépéseket megtenni, hogy a dohánygyár városunkban helyeztetnék el; talán evel lehetne a város

ban fénylő szemed, ajkad hév forrósága azt jósolja nekem: nemokára eltakarja reményedet, szenvedésedet, elföd önmagadat a — zöldelő hant! Vége! —

Milyen festő a betegség! Mily erőteljes vonásokkal rajzolja önmagát az arcra, megismerhetni a képet husz lépésnyírről.

Mennyi beteg vár rám. Egész utca! Csakugyan. Ma szerencsés vagyok. Az az hogy szerencsétlen! Micsoda látvány. Teljes ellentéte a többieknek. Uram Isten, micsoda arc! Olyan, mint a kit megfojtottak. Kékes-vörös! Hogy meneküljek panaszkodása elől: szédülés, agnyomás! — és biztositásai elől: még ma egy csepp pálinka se volt a szájam. Hamar nézzük a kirakatot. Bámuljuk a legujabb ipar művészetét, a mig elhalad.

Csőből vederbe! Beleütöközöm egy hústömegbe. A leghűségesebb és legpontosabb óramutatója a „pörkölt reggeli” idejének és biztos irányítójá a legjobb bor telepének. Hires kitűnő ebédjeiről, a miket ad s bennem azt a meggyőződést kelti, hogy époly jól él, ha önmagának vendége odahaza. Elődjé Lucullus nagyon elégedetlen volt egyszer az étlap miatt, melyet szakácsa összeállított; a boldogtalan azzal megette magát, hogy nincs vendég meghiva. „Mit, nyomorult rabszolga!” mondá amaz, kellő nyulat adva öklével szavainak — „hát nem tudod, hogy Lucullus Lucullusnál ebédel?” — A mi inyenünk, t. i. az enyim, nem olyan kegyetlen. Csak egy emberre haragszik, de alaposan és joggal: a mészá-

rosára, a ki akkor, midőn a tulhizás ellen kifürödve magát, hazaérkezék éhesen, husz font hussal többet számít fel, mint a mennyi elfogyasztott. Ez ugyan egészen bizonyos, de a mészárosnak olyankor, mikor sokat követel, soha sincs igaza.

Aza viszony is, a melyben én veled élek, bizonyítja, hogy önzetlenül számít. Receptjeimet izetleneknek, tanácsaimat, hogy mérsékeltesen bánjék étellel itallal, élvezhetetleneknek találja, mondván: „Doktor ur, szívesen vállalkozom egy kosztra önnel, de nem önnél.”

A sörivás a társasélet mai előhaladottságában oly nagyhatalomná nőtte ki magát, mely az orrokat is, — főképp pedig ezeket — hatalmába kerítette. Épen utamba téved egy rézmestermű, a melyről egykor senki se tette volna fel, hogy társait uborkanagyságra fogja felülmulni s nekik a sötétben akár világitani gyönyörű vörös fényével. Ezt a világsodát én igen jól ismerem, de fel nem fedezném kiletét egy világért, már csak családjára való tekintettel sem, a melynek nem szabad megdönnie, hogy érdemes fentartója a szagló tehettségét naponta 10—12 háromdecziliter, akarom mondani évenként annyi és annyi hektoliter sör műszaki szemléje utján mutatja be auctoritásképpen a kompániának. Ez az orr nyájas olvasóm, egykor époly silány és semmitmondó volt, mint az enyim meg a tiéd, növekedett észrevétlenül, szerényen, miként az ibolya a homályban, nem is sejtve a jövő nagy-ságot, mely reá várakozik. Egyszerre for-

dulat állt be akkor, mikor tulajdonosa a „hajótörötték egylete”-nek választmányába egyhangulag és közfelkiáltással beválasztott. Aztán jöttek a többi egyletek, mind kapkodott a kitűnő férfiú után és ő mindannyiszor visszautasította a megtiszteltetést, mig rendkívüli deputatio nem tiszteltgette nála s ki nem jelentette, hogy nélküle a „haza veszélyben!” Hazafiság volt hát oka az egvásnak.

Vállamra üt valaki.

Egyik kollegám, a ki feltette magában, hogy engem minden konsiliumból kihagy, a mely a keze ügyébe esik.

„Ah, servus!” — kiáltá, — tolem telhető nagy örömmel.

„Mit mivel ön itt?” — kérdi — „hisz alig bír lélekzeni.”

„Én? — nézem ezt a sok egészséges embert és irigylem őket.”

„Ön? — hisz ön oly egészséges, mint a makk. Mit csinál ön asthmája?”

„Köszönöm kérdését, megvan egészségben.”

„Látszik.”

„Mi látszik?”

„Hogy ön megvan egészségben.”

Hazudott ez egyszer az én mélyen tisztelt kollegám s ezt én neki meg nem bocsátva, mentem ebédelni.

T. R.

jövedelmén a mohács-pécsi vasut igazgatóságának elhelyezése által ejtett csorbát némiképp helyrehozni.

A Pécsért létesítendő sertéshizlalo vállalat ügyében e hó 22-re egybehívott értekezlet szép sikerrel tartatott meg. Az ügy iránt érdeklődők — úgy Pécsről, mint a vidékről — oly számban jelentek meg, hogy a város ház közgyűlési terme egészen megtelt. Polgármester ur megnyitván az értekezletet, részletesen ismertette a mozgalmat, mely ez ügyben megindult, s azt a városa részéről is helyeselte és üdvözölte. Végül annak kijelentése után, hogy több oldalról nyilatkozott óhajnak engelve s az e város anyagi és szellemi haladását, gyarapodását célzó mozgalmakkal szemben reá háruló kötelesség érzetében hívta össze az érdekelteket, hogy most már maguk vegyék fel ezen ügyet s valósítsák meg e nagyfontosságú tervet. — Erre kérdést intézett polgármester ur a jelenvoltakhoz, hogy vannak-e köztük olyanok, kik e vállalat létesítését nem tartják szükségesnek, kívánatosnak, s ha igen, adják elő nézeteiket. — Ily értelemben azonban senki sem szólalt fel, sőt ellenkezőleg a jelenvoltak újra s újra hangulag odanyilatkoztak, hogy e vállalat szükségessége evidens. Tausz Vilmosnak az itteni kukorica termelési viszonyokra s Károly Mátyásnak a mostani sertéshizlásoknak a városban való további meghagyása érdekében tett megjegyzései s az erre vonatkozólag Z á r a y Károly által adott megnyugtató felvilágosítás után, Götz Gyula Dázsonyról, a mezőgazdasági és sertésenyésztői szakember teljes avatottságáról tanuskodó beszédében melegen üdvözölte a mozgalmat s a terv kivitelére nézve több igen becses javaslatot és utbaigazító adatokat terjesztett az értekezlet elé. Götz Gyula indítványára az előkészítő munkálatok elvégzésére az érdekeltség és szakszerűség figyelembe vétele mellett egy bizottság küldött ki, melynek tagjai: A i d i n g e r János, S z o n t a g h Mátyás, S c h a p r i n g e r Joachim, U l l m a n n Károly, M a l e t e r Rezső, Z á r a y Károly, B ö h m C. F., Tausz Vilmos, Lázits László (Bogdásáról), Götz Gyula (Dázsonyról), F a z e k a s Sándor (Sellyéről), B r u n n e r Mihály és P e s t l i pécsi hentesek. E bizottság feladata lesz a vállalatra nézve szervezési javaslatot készíteni, s a város hatóságival, illetve közönségével a sertéshizlalo-telepet a város belterületéről kiutasító belügyministeri rendelet végrehajtása s a város részéről a vállalatnak nyújtandó támogatás iránt magát érintkezésbe tenni. A szóban levő terv ezzel a biztos megalósuláshoz vezető mederbe jutott.

A függetlenségi párt és Verhovay Gyula.

A Polónyi-Füzesséry eset okot adott arra, hogy a függetlenségi körben mindazon személyekről értekezzenek, a kik ezen eszuya ügyben befolytak. Különösen Verhovay és lapjának állása a párthoz hozott tisztába. Kötelességünknek ismerjük mind e nyilatkozatokat közzölni; mert eltekintve attól, hogy városunk képviselője is e párt tagja, a mi kötelességünkkel teszi e párt beléletét mindenkor figyelemmel kísérni, a közönség ismerje meg, hogy Verhovayt és lapját a „Függetlenség”-et hogy bírálják meg saját párttagjai; annyival is inkább jó tudni ezt, különösen a helybeli választóknak, mert a vidéki függetlenségi lapok dicsőségnek tartották a „Függetlenség” nyomdokaán haladani.

A függetlenségi kör értekezletén felszólt:

H e r m a n Ottó: Nem boszuvágy, nem rozindulat az, a mi felszólalásra készítet; vezet lelkem mély aggodalma, mely abban gyökerezik, hogy pártunk, mely annyi keserves küzdelem után végre valóban erősödésnek indult, nőttön növekedésében részesül, nyomorult

visszahanyatlik s azok, kik megmaradnak, Szigifus kínos munkájára lesznek kárhoztatva — a legszentebb, legnemesebb cél: a haza függetlensége nagy kárára. És hát hol van annak a botránynak félszke? mik céljai? honnan meríti létjogát?

Kik azok a „képviselők,” azok a gonosz besugók, kik a helyett, hogy férfiasan kilépnének s parlament és párt érdekében nyíltan cselekednének, a rágalom besugás czudar mesterségéhez folyamodnak?

Füzesséry megjelenik Polónyi képviselő házában s fölkért tanuk előtt bocsánatot kérve, kijelenti, hogy ama képviselők között, kik informálták, az első Verhovay Gyula! Ugyan az a Verhovay Gyula, a ki a ház keddi ülésében felszólválva, azt állította, hogy neki az interpellációról tudomása nem volt, hogy ő Füzesséryvel erről sohasem beszélt.

És tovább mondja Füzesséry, hogy ugyanazokat, az immár hitvány rágalmakká törpült dolgokat, elmondotta neki Hentaller Lajos és Komjáthy Béla az utóbbinak pedig tudomása volt az interpellációról is!

Az utóbbi kettővel nem foglalkozom. Itt e körben már szembeszállottam egyszer Komjáthy képviselő ural, elmondtam, hogy megjön az idő, a midőn én vele még más-kép is szembe kerülök — ez az idő még nem érkezett meg. Várok.

De Verhovay Gyula képviselővel foglalkoznom kell, mert minden becsületes törekvés, kiváltképen pedig pártunk hazafias, nehéz küzdelmeinek végzetes és esküdt ellenségét látom benne, ki a függetlenség szent elvét hangoztatva, mindent leránt, mindent gyanúsít, a mi azoktól a kötelességtudó férfaitól ered, a kik a párt elveit nyílt esatát vívnak azon a helyen, a hová becsületes harczosokul a választók bizalma küldötte: a nemzet tanácsában.

Ő, ki sem e párt tanácskozáiban, sem a parlamenti viták nehéz feladataiban részt nem vesz, s egy előkelő magyar város mandátumát kezében tartva, mindent lerántó, gyanúsító lapjával mint a szú, úgy öröl a párt tőrzsén.

Én konstátálom, hogy mindazon botrán, a mely nyíltan vagy besugás utján Verhovay Gyulától ered s minden tisztességes és komoly emberben csak undort és felháborodást kelthet, országszerte a függetlenségi párt intéző körének rovására iratik és magyaráztatik, holott Verhovay Gyula e körnek nem tagja, az ő lapja e körnek nem közlönye, szóval a pártkör, mint olyan, Verhovay Gyulával s lapjával semminemű szolidaritásban nem áll!

Itt rejlik a veszedelem, ez ellen határozottan kell tennünk!

Én részemről itt, a pártkör színe előtt leghatározottabban kinyilatkoztatom, hogy avval a Verhovay Gyulával, a ki a parlament nyílt ülésében tudva mondta azt nem igaznak, a mit Füzesséry vallomása ugy a ház előtt, mint fölkért tanuk jelenlétében Polónyi Géza előtt valónak és igaznak bizonyított, t. i. a rágalom besugását: avval az emberrel én egy pártban helyet nem foglalok.

Indítványozom, hogy miután Verhovay Gyula működése a függetlenségi párt törekvéseivel ellenkezik, országszerte a párt tekintélyének rovására magyaráztatik; továbbá, miután lapja, melybe róvott előéletű, a társadalomból kitaszított emberek is irnak, nem képviseli s nem is képviselheti a függetlenségi párt feladatait és törekvéseit: bocsásson ki a függetlenségi pártkör egy indokolt nyilatkozatot, mely konstátálja azt, hogy Verhovay Gyula nem tagja a függetlenségi párt körének, „Függetlenség” czimű lapja nem közlönye a pártnak, s a pártkör mint olyan leghatározottabban visszautasítja azt, hogy Verhovay Gyulának és lapjának bármimemű dolga a függetlenségi párt központi körével össze-

Ezután hosszabb vita fejlődött, melynek során

E ö t v ö s Károly kijelenti, hogy még tovább kíván menni, mint Herman s kimondatni akarja, hogy a „Függetlenség” modorával a pártnak árt. Nem kevesebb, mint tizenhat tagja van a függetlenségi pártnak olyan, a kik ellen a „Függetlenség” érzékeny támadásokat intézett, sőt mondhatni, rendszeres üldöző hadjáratot viselt. Valamennyi kormány- és más párti lap, melyeknek ellenséges magatartását ha nem indokolná is, de legalább megmagyarázná pártállása, egyúttvéne nem állította a függetlenségi pártot pellengére ugy, mint ez az u. n. függetlenségi lap. Mert ha ez a lap más párti lap: ugyan ki ad saját pártja ellen intézett támadásaira annyit, mint akkor, ha mindennap azt hirdeti, hogy csak az ő kezében tisztá a függetlenségi zászló. Ha egy ily lap támad a függetlenségi párt ellen, konok következetességgel, roszakarattal, saját párthiveinek becsületében gázolva, politikai és egyéni tisztességet gyanúsítva: mi lehet ennek a végső következése? Rettenetes hiba volt e perfid magatartással szemben a függetlenségi párt részéről az eddigi hallgatás. — Mert a tisztességes, egyéni becsületekre sokat adó elemek el fognak vonulni az olyan párttól, melyben épen a tisztesség, a becsület állandóan fenyegetve van. Mig oly elemek vannak e pártban, a becsület sem biztos, — azok kiknek ez a legfőbb kincse, tartózkodni fognak e párttól. Ujjal mutatnak reánk s azt fogják kérdeni: ezek akarnak bátran küzdeni, akarnak diadalt, ezek hiszik elveik zászlaját győzelemre vezethetni, kiknek saját pártjokbeliek hátulról támadó orgyilkaitól is félni kell?

Elérkezett az idő, a mikor ezekkel az elemekkel nem számolni, de leszámolni szükség. Legyünk félannyian, mint vagyunk, legyünk még kevesebben: de fokozza fülérőnk az egymás iránti bizalom, a kölcsönös becsülés, melynek hiányában párt nem vagyunk s nem győzelem, de bukás vár reánk, és pedig nem is becsülettel, de gyalázzattal teljes bukás. Még az is, a kinek kedve elment a politika küzdőterétől, melynek homokján ennyi szennyet talál, a kit egészségi vagy más tekintetek arra sarkalnak, hogy mandátumot ne vállaljon jövőre, de a függetlenségi pártnak azért hiva akar maradni s szívén viseli boldogulását: szükségképp azt kívánja, hogy a párt szabaduljon meg ez elemeitől, melyek csak nyűgözik, kompromittálják és inficiálják. Ha a párt e lépéstől vonakodnék, sokan lennének kénytelenek kijelenteni, hogy ők ily elemekkel egy párton lenni magukra nézve erkölcsi lehetetlenségnek ismerik.

S épen azért helyeselni kell egy oly nyilatkozat kiadását, mely a félrevezetett közönség előtt minden félreértést eloszlasson, s világgá tegye, hogy a függetlenségi pártnak Verhovayval semmi köze; mondhatja ő magát a párt hívének, harczosának, őt a párt magáénak el nem ismeri, lapját a magáénak nem tekintti, annyira nem, hogy azt a függetlenségi kör kitiltja kebeléből.

O r b á n Balázs Verhovay működésében még többet is lát, azt t. i., hogy neki a párt fölbontása a célja. Vakondokmunka folyik itt a párt ellen, mely a becsületes embereket elüzi a párttól.

H e r m a n Ottó: Én sokat foglalkoztam Verhovay Gyulával azalatt a hat vagy hét év alatt, a mióta ismerem. Hát mit tett és tesz? Nem a parlamenti működésére fekteti a súlyt, hanem arra, hogy azoknak működését, kik komoly akarattal feladatukhoz híven nehéz munkát végeznek, gyanúsítsa, nap nap után lapjában lerántsa; függetlenségi elveket hangsúlyoz-

tatva, más pártbeli képviselőkkel tanácskozásba bocsátkozzék s aztán a párt sarkalatos alapelve, az egyenlőségi elv ellen törjön.

Mit akar? mi az ő célja? botrányának botrányra való halmozása, a lap „érdekében.”

Tehát botrány és botrány őtől, ki lapjában az „erkölsi megbotránkozás” külső mázával kifestve hajszát indít azok ellen a hitvány, apróceprő csak hiu bolondnak kis kárt okozó „revolver lapocskák” ellen, a midőn saját lapját revolverként rászegezi egyesek ellen, a társadalom ellen, leginkább pedig az ellen az országgyűlési párt ellen, a mely Magyarország függetlenségéért küzd és fárad.

Megtárgalom a vele való solidaritást minden téren s ragaszkodom indítványomhoz.

Ezek után a pártkör egyhangulag elfogadta a következő határozatot:

„A párt egy manifesztumot teszen közzé, melyben kijelenti, hogy Verhovay Gyula a pártkörnek nem tagja, a „Függetlenség” a pártnak nem közlönye, sőt a párt úgy Verhovayval, mint a „Függetlenség”-gel bármely összeköttetést fenn nem tart, ugy a személyt, mint a lapot a párt ellenségének tekintti.”

Ezen indítvány mások által azzal toldott meg, hogy a „Függetlenség” a körből kitiltassék.

Minden lapban következő nyilatkozat jelent meg:

A z o r s z á g o s f ü g g e t l e n s é g i p á r t t a g j a i h o z !

Az országgyűlési függetlenségi kör többrendbeli értesülést nyert a felől, hogy a közönség körében téves nézetek vannak forgalomban ama viszony felől, melyben az országgyűlési függetlenségi párt általában az időségi sajtóhoz, különösen pedig a „Függetlenség” című politikai napilaphoz és annak szerkesztője Verhovay Gyula képviselő urhoz áll. A kör nem akar tovább késni a kellő felvilágosítással, szemben a téves nézetekkel, mert mindinkább érezi annak szükségét, hogy elhárítsa magáról az azokból folyó következtetéseket.

Értesíti tehát ezennel a függetlenségi párt s egyszersmind az összes honpolgárok közönségét, hogy Verhovay Gyula képviselő ur a jelen országgyűlés kezdete óta az országgyűlési függetlenségi körnek nem tagja, lapját a kör a maga közlönyének nem tekintti, s e szerint sem Verhovay urral, sem a „Függetlenség” című lappal semmiféle szolidaritásban nem áll. Az országgyűlési függetlenségi párt a leghatározottabban elutasítja magától ama személyeskedést és botrányokat előidéző modort, mely a nevezett lapban uralkodik, azt az eljárást pedig, mely szerint gyakran támadásokat intéz a párt-hoz tartozó egyéneknek nem csak a közügyek terén való működése, de általában jó hírre ellen is, mint azt legújában is a „Füzesséry-Polónyi-ügy” felmerülése alkalmából tette, a pártfegyverem s mindazon tekintetek teljes mellőzésének kell tekintenie, melyeket a közös pártvezérek s az azokban foglalt közzé érdekekben figyelembe tartani a párt minden tagjának a pártkötélék természetéből folyó szoros köteleessége.

Kelt Budapesten, ápril hó 19-én 1883.

A pártértekezlet meghagyásából:

Reviczky Károly,
az orsz. függetlenségi
kör jegyzője.

Mocsáry Lajos s. k.
az országgy. függetlenségi kör elnöke.

Levél a szerkesztőhöz.

A visszatért magyar testvérek. — Hogy lehetne némileg előmozdítani a magyar faj szaporodását? — Jóakaratu figyelmetzés és csángók érdekében.

Mi volna érdekesebb napi esemény, mint

a bukovinai magyarok visszajövele? . . . Százféle lapok deszkaszálynai hasábokat szentelnek a szives fogadtatás leírására. — Olvasó körök, — melyeknek hivatását eddig csak az ajtó fölé akasztott czimtablák igazolták, — most csakugyan olvasással foglalkoznak. — Beszédből kifogyott, álmos kis városi kaszinóknak nagyon kapóra jött ez a beszédre oly nagyon alkalmas tárgy. — Történettanárook lelkes praelectioikat tartanak arról az örök igazságról: A nagy világon e kívül, nincsen számodra hely; áldjon vagy verjen sors keze, itt élnek, halnod kell. — S végre mennyi jó ebéd elfogyasztatik e kérdések taglalása mellett: hányan jötték? hol telepedtek meg? hogy fognak ott élni? stb. stb.

A napi kérdések ezen kiváló eseménye reám is megette a maga hatását, s olvasva a bukovinai magyarok sanyaru állapotát, eszembe jutott az evangéliumi tékozló fiu története, a ki oda hagyva az apai hajlékot, idegen helyen vélte boldogságát feltalálni; de a ki csakhamar meggyőződött lépése balgatagságáról, keserű csalódások után visszakivándozott s vissza is tért az apai hajlékhoz, hol az édes atya tárt karokkal ölelte kebelére, hizott tulkot vágatott a megérkezés örömeire, mert az ő fia elvesztett és megtaláltatott! meghalt és feltámadott.

Csakhogy megtaláltatott! Csakhogy feltámadott! . . . A jövő évi statistika örvendesebb lesz a mult évinél. Két ezerrel több magyar szaporulatot fog mutatni. — De hát miért nem mutat a rendes szaporodás utján is többet? . . . Hallok erről minden népszámláláskor siránkozó jeremiadokat, melyekből a családapák a szemrehányás bizonyos gradusát magokra is vehetik. A magyar nép nem szaporodik!

Ah! mennyi okos fő keresi az okot, s nem találja; mert nem ott keresi, a hol van; vagy ha ott keresi és meg is találja, nem veszi foganatba olyan gyógyyszert, mely azt megorvosolná. — Miért nem szaporodik a magyar faj? . . . Viláért sem azért, mert hasonló volna a mindinkább vénülő gyümölcsfához, mely már csak kinjában hoz egy-két gyümölcsöt, hanem azért, mert nem akar szaporodni. Nem akar pedig azért, mert a szerinte mai súlyos viszonyok között nem hiszi magát képesnek egy nagyobb számból álló család tisztességes eltartására. Ennek az állításnak igazságát a társadalom két osztályáról bizonyosnak mondom. A földmivelők s hivatalnokok osztályáról.

Egész vidékek vannak, melyeken a földmivelőnek csak annyi gyermeke van, ahány fertálya; vagy annyi se, hanem egy-kéje, s míg ez az egyke él, addig nem születik másik, de ha ez 8-10 éves korában meghal: esztendőre bizonyosan születik. Csak a vak nem látja, hogy itt szántsándékos szaporodni nem akarás uralkodik. — Ennek okát ezuttal nem fejtegetem, hanem csak azt mondom, hogy ez a szokás egy pár évtized óta apáról fiura szállott örökség. Szinte tragikomikus látni és observálni egy olyan vő állapotát, akinek tévedésből második gyermeke is születik. Szidja a bába, szidja a napa, szidja a felesége, szidja az ipja: hogy nem is vagy te akasztófa egyébre való. . . . nincsen annak hét-nyolcz napig maradása a házban, hanem csak tiszeg-tuszog, tesz-vesz, kustog az istálló körül; egy ilyen vőt joga van szidni a háznál mindenkinek. Hát ennyi korholásra hogy ne menne el a kedve magának számosabb tagból álló családot kívánni.

De hát az imént jelzett szokás mivel lehetne kiirtani? Nem esalatkozom, ha azt mondom: az által, ha az ilyen vidékek összejegyeztenének s a család számára jutalom tüzetnek ki; például minden két gyermek felül születendő gyermekért két éves korában kapna a családfő 100 frtot. Néhány százezer forint kellene, ami összeszerethető volna bizonyosan hazafias felszólítás utján vagy adó alakjában azoktól akiknek

nincs feleségük s azoktól, akiknek van, de nincs gyermekük. Vagy az állam is splendidozhatna akkor, midőn a méntelepkekre is ezreket áldoz s milliókat áldoz olyan alkalmakra, melyeknél ezer meg ezer munkás erő roskad össze, ezer meg ezer magyar leheli ki életét. Ha annyit áldoz a halálnak, áldozhat valamit a születésnek is.

A hivatalnokok osztályának némileg jogosultabb a nagy számú család miatti aggodalma. A földmives gyermekek nevelése nem sokba kerül, azt a kevés lukmát csak kiszorítja a mesternek; de a szegény hivatalnok, — akinek műveltsége, ambíciója van, aki gyermekét a maga társadalmi állásához méltólag szeretné neveltetni, — egészen más helyzetben van. A mostani terhes iskoláztatás mellett nem lenne az állam kárára, ha törvénybe iktatna valamely módozatot az iránt, hogy például 12 0 frtig terjedő fizetésű hivatalnok két gyermekén kívül levő gyermekei az állam által soute-niroztatának.

Erős meggyőződés, hogy e két uton tiz év múlva nem is remélt szaporodást mutatna a statistika.*)

De térjünk vissza esángó atyánkfiainkhoz, kik már a pancsova-kubini töltéséknél kubiolkna. — Bár felesleges, de talán még sem árt egy gyöngéd figyelmeztetés. Az t. i., hogy napzsámosokkal alig történik valahol több visszaélés, mint a kanálisok, folyószabályozások, töltések munkálatainál. Vannak példák, mikor a vállalkozó vagy valamely közege csak az alatt a föltétel alatt fogadja fel a napzsámot, ha kötelezi magát az általa megjelölt koresmából szerejni be élelmét. S ez aztán oly monopoliter számít, hogy a hét végével, — daczára a napi 1 frt—1 frt 50 kr. keresetnek — marad is nem is a verejtékekkel szerzett napzsám. A kihányt és kihordott föld köbméterje sem szokott mindig egyforma lenni, s a szegény napzsámos inkább hagyja pár frjtát veszni, minthogy a napi járó földre levő szolgabíróshoz fáradjon. Bizonyára jól tenné a csángó egyesület, ha minden hónapban oda küldené egy tekintélyes tagját avégből, hogy a netalán felmerülő panaszok iránt intézkedjék. Mert hát nagyon leverő lenne azokra a messziről jött szegény atyafiakra, a többiek bevándorlására meg elkedvetlenítőleg hatna az a netaláni tapasztalat, hogy a moldvai vállalkozók esőbőrjéből a magyar vállalkozók vödörjébe estek.

Dr. Foki.

H i r e k.

Károly Ignác urhoz, mint a pécsi kath. legényegylet elnökéhez, Majláth György ö z v e g y e következő sorokat intézte: Fő-tiszteendő plebános ur! A pécsi katolikus legényegylet részéről Tiszteendő ur által felejthetetlen férjemen elhunyta felett kifejezett meleg részvétért, fogadja Tiszteendő ur magam és gyászoló családom öszinte köszönetét és sziveskedjék azt a résztvevő Egyesület becses tudomására juttatni. Mely bánatomban a Mindenható végtelen kegyelmében keresek vigaszt, s midőn könyörgésemet hozzá emelem, öszinte hála fűz mindazokhoz, kik imáikat a boldogultnak örök boldogságáért az enyéimmel egyesítik. Fogadja Tiszteendő ur kiváló tiszteletem nyilvánítását, melylyel maradok Budapesten, 1883. évi ápril hó 15-én, özv. M a i l á t h G y ö r g y n é.

*) A t. levélirő ajánlata nem példa nélküli a történelemben, a tett kísérletek kivételteneknek bizonyultak s ezlára nem vezettek. Ha kedvezünk a földmivelőnek, a kisparos még inkább megérdemli a kedvezést, a szegény napzsámos nép meg leginkább; s hova vezetne ez? S még akkor is ki biztosítana arról, hogy az adott összeg csakugyan a gyermeknevelésre fog fordíttani a szülők által? Egyesek segélyezés helyett mi jobbnak tartanók a közvetett támogatást: az iskolák ingyenessé tétele, ingyen óvodák, főképp pedig bölcsődék és gyermekmenházak felállításai stb. által. De ahhoz a saját szükségleteinek érzetét jobban áthatott és k... akkebbi nép volna szükséges, mint mi Szerk.

a véghez vitt betörésnél fogatott el. Megmotozásakor találták nála egy éles konyhakést is. Hogy a nap orczáját le ne süsse, hűvösre tették.

Gyémánt-tolvaj fogott pénteken a rendőrség. Gajdon János polgár ember egy fel-tűnően szép brillant függőt kínált fünek-fának, többek közt olyannak is, kinek gyanúja őt a rendőrség kezébe juttatta. Vallatás alá vétetvén, azt állította, hogy a siklósi vásárlásnál a függőt, azonban a nyomozás kiderítette azt, hogy ez ékszer a vaiszlói erdőmester nevének tulajdona, ki tulajdonjogát a nála levő másik függővel beigazolta; továbbá kitűnt az is, hogy Gajdon uram az erdőmesternél mint udvaros szolgált, így a valószínűség oda mutat, hogy a függőt ott találta, hol nem vesztették el.

Kannibalizmus! A „Mohács és Vidéke“ írja: Ha ugy olvasnók az újságban más vidékről, szinte el se hinnők, ami nálunk megtörtént valósággal. Egy szegény beteg vándorlót járt a múlt héten a városban, bejutást keresve a kórházba; gazdát erre természetesen nem talált, mert nincs. Múlt hétfőn e hó 16-án este halva találták a kereszt vendéglő istállójában, a patkányoktól a szó szoros értelmében félig fölemésztve! Ajánljuk ezt esetet az illetékes hatóság figyelmébe.

Sidoli, jelenleg Románban időző lovarköre, mint a kapitányság útján értesülünk, julius hóban Pécsre jó, hogy itt társulatát néhány előadásban bemutassa. Mint mondják, Sidoli igen nagy és elsőrendű tagokból álló társulata kitűnő lovakkal és két bámulatos dressurájú elefánttal rendelkezik.

A pécsi állomásfőnök figyelmébe. Köz tudomásu dolog, hogy mióta a Pécs—budapesti vasutvonal a közlekedésnek átadott, Pécsről a közönség ezen vonal Dombóvár-ig menő részének közvetítése mellett, a Duna-drávai (Báttaszék-Dombóvár-Zákány) vasutvonal mentében részeit Somogy, részeit Baranya megye területén fekvő községekbe nem kocsin, hanem vasuton közlekedik; — mégis az utazó közönség nagy hátrányára a pécsi indóháznál a közvetlen összeköttetésben levő Duna-drávai államvaspálya menetrejéde kivéte nincs. E hiányon a helybeli állomásfőnök ur könnyen segíthet s reméljük, segít is.

Az arankartalmu vetőmagvak fargyában a földmivelségi miniszter rendeletet adott ki a gazdasági egyesületekhez, melyben felemlítvén, hogy az egyesület figyelmét már felhívta arra, hogy a magkereskedésekben különböző nevek alatt, mint pl. „rostalhulladék, herealj, tisztított restaalj, luczernahulladék, „piaczi áru“ arankával nagymértékben vegyített luczerna és löhermag árultatik, s felszólította az egyesületeket, hogy a gazdaközöniséget az ily értékelten, sőt felette káros vetőmagvak vásárlásától való óvakodásra figyelmeztessék; sajnálattal mondja, hogy daczára az ismételt figyelmeztetéseknek, az említett aranka tartalma magféléket a magkereskedők tulajdoni része a jelen évben is árjegyzékeiben hirdeti és árusítja. Habár teljesen jogosult volna az eljárás, hogy az illető magkereskedők nevei nyilvánosságra hozassanak, mindazáltal ezen intézkedéstől, fentartván magának az e részben való további eljárást, a miniszter ezuttal még eltekint, s arra szo-

ritkozik, hogy a gazdaközöniséget újból és nyomtatékosan figyelmeztesse arra, hogy a szóban forgó olcsóbb, de arankatartalmuk és értéktelenségük miatt határozottan káros magfélék vásárlásától saját érdekében óvakodjék.

Mező Gazdasági Szemle czim alatt havi folyóirat jelent meg Magyar-Ováron Cserháti Sándor és Dr. Kosutány Tamás akadémiai tanárok szerkesztésében. A folyóirat célja, hogy a művelt gazdaközöniségnek magasabb szellemi táplálékot nyújtson, mint a minőt gazd. szaklapjaink legtöbbször nyújt, továbbá, hogy a jelen válságos időben, midőn hazánk gazdasági átalakulása folyamatban van, utmutatóul szolgáljon, a mely lelkiismeretes bíralt, alapos tanulmányok útján szigorú tárgyilagossággal értesítse a gazdát mind arról, ami a gazd. tudomány terén s a gazda érdekében a hazában, vagy a külföldön történik; őt a mai reklám világban biztosan tájékoztassa, végül pedig a lapszerkesztőséghez intézett minden gazdasági érdekű kérdésre szakemberek által adott feleleteket közöljön. A munkatársak sorában ott találjuk a magyar gazd. szakírók színét-javát. A folyóirat április havi füzeté gazdag és változatos tartalommal már meg is jelent. Előfizetési pénz egész évre (12 füzet) 5 irt, fél évre 2 irt 50 krral Magyar-Ovárra (Mosony megye) küldendő. Ajánljuk e hasznos vállalatot gazdaközöniségünk meleg pártolásába.

Felsült tolvajok. Vaiszlólóról írják, hogy ott a napokban ismeretlen tettesek a községi házába hatoltak éjnek idején s a tanács-termet feltörték, aztán a „község ládáját“ elcipelték. A ház hátsó végében levő kertben vérmes reményekkel hozzáfogtak a láda feltöréséhez és tartalmának kiürítéséhez. De mennyire csalódtak reményeikben — kongott az ürességtől. Volt ugyan benne egy pár csomag akta, melyet jól megszelleztettek, aztán visszahánytak, de pénz dolgában üres volt.

A közönség köréből. A budai külváros Agoston utcájából vesszük és adjuk — commentár nélkül — a következő levelet: „Tekintetes szerkesztő ur! Múlt esztendő november havában kezdte meg a helybeli utczakövező vállalat utczánkban a már tökéletesen járhatlanná vált darabnak kövezését, és még most april végével sincs az még befejezve, noha az egész darab 3—4 quadrátnél többet nem tesz ki. — Nappal utczánkban csak mindenféle mesterséges kerülökkel és kanyarulásokkal, éjjel pedig csak igazi életveszélylyel bírnak kocsin eljární, várunk napról napra, de bizony a megkezdett kövezést ugy látszik elfelejtették egészen, vagy tán még csak jövő novemberben akarják befejezni. Tapasztalván pedig, hogy a becses lapja által nyilvánosságra hozott méltányos panaszok és kívánalmak rendszerint csakhamar kedvező elintézést is nyertek, tisztelettel kérem én alulírott, és velem az egész utca, és ott közlekedni kényszerült polgártársaim a tisztelt szerkesztő urat, sziveskedjék ezen ügyet is fölkarolni és becses közbenjárása által talán sikerülni is fog, hogy népes utczánk jelenlegi botránnyos, kocsi rongáló, em-

ber- és állatkinzó állapotának valahára vége vessék. Agoston.“

Kérdés. A barátok utcáját, melyen szombaton száz kocsi is közlekedik, miért seprik rendszeren szombaton kora reggel hogy az öszserakott szemébtuczkákat hétfőig, sőt gyakran keddig a kocsi szétzórassák?

Spanga f. hó 22-én Pozsonyból Budapestre szállítottott; beismeretere vonatkozólag elterjedt hírek mind alaptalanok. Spanga a gyilkosságot határozottan tagadta.

P i a c z .

Pécs, április 24-én.

Az amerikai árjavulások most az egyszer nem befolyásolhatták belföldi piacainkat, mert a kedvező időjárás nagyobb eladás kedvet létesített.

Saját hetipiacunk szombaton jó felhozatalban részesült, fogyasztóink ennek következtében az árakra kis nyomást már is gyakorolhattak; eladott pedig:

buzza	8.50 és 9.25 közt
rozsa	6.60 és 6.80 „
kétszeres	6.80 és 7.15 „
árpa	6.50 és 7.— „
zabot	6.— és 6.10 „
kukoricza	6.10 és 6.40 „

100 kilójával.

Határozati zárlatok:

Budapest.	szokványbuzza	frt 9.62	pézt frt 9.65	áru.
	1883. évi öszre	9.98	„	10.02 „
	szokványzab	6.62	„	6.65 „
	1883. öszre	6.65	„	6.68 „
	tengeri máj.-jun.	6.41	„	6.43 „

Bécsben.	szokványbuzza	frt 10.10	pézt frt 10.12	áru.
	1883. évi öszre	10.28	„	10.30 „
	szokványzab	7.03	„	7.05 „
	„ öszre	6.90	„	6.93 „
	tengeri	6.87	„	6.90 „

A szerkesztő üzenete.

Müller G. urnak Mágocon. Csak a „Nyilttérben“ hozhatjuk.

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felelős szerkesztő: Bodó István.

Nyit-tér. *)

Az építési időnyhez!

Mindennemű kemény-és puha épületfa, amerikai és egyéb kockapadlatok, valamint a legjobb minőségű

Roman- és Portland-Cement

eredeti hordókban, legolcsóbb ár mellett.
Engel Adolf és fiai.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdető-félnak külön lakcímével is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal, Levélneli tudakozódásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szükséges postabélyeg beküldetik.

Egy hold kitünő szántóföld a pécsi határban, málomi ut mellett, eladó. 135

Egy üveges hintó (Kölber-féle gyártmány) jó karban, leereszthető ernyővel, jutányos áron eladó.

Somogy megyében Darány vasuti állomáshoz egy órányira, 282 holdas birtok eladó, öt évi részletekben is fizethető. Bővebbet a kiadóhivatalnál. 159

Szántóföld 8 hold egy tagban a pécsi határban, a szigeti országút alatt, a barcsi vasut mentén, eladó. 161

Egy 36 éves jókinézésű egészséges nő, legjobb bizonyítványokkal, mint gazdaasszony Pécssett, vagy a vidéken alkalmazást keres.

Egy Bpesti szül. okl. gyermek-kertész ki már több helyen volt alkalmazva, jelenleg Pécssett van: kívánna, helyben vagy a környéken ismét ily alkalmazást.

Siklósi határban egy hold szántóföld (első osztályu) kedvező feltételek mellett eladó. 162

Szép fekvésű szálló helyes kis prészázall, közelében kuttal, a csurgói hegyen, igen kedvező feltételek mellett eladó. 160

Tekintettel a helybeli takaréktárak kamatláb leszállítására, legajánlatosabb
tőkeelhelyezés!

Magyar földhitel-intézet

Peti magyar kereskedelmi bank
 záloglevelei.

Magyar jelzálog-bank

Ezen záloglevelek árfolyam szerint:

5 — 5¹/₄ 0/100 -ot

jövendelmek, azonkívül még azon előnnyel is bírnak, hogy kisorsolásuk esetében árfolyamuk mellett, még nyereményt is hoznak — Ezen intézetek részére kiadott törvények értelmében a szelvények és kisorsolt záloglevelek minden levonás nélkül kifizetnek.

E záloglevelek kaphatók

SCHÄPRINGER J.

váltóüzletében Pécsen.

Dr. Schmiéd kitünő

Tyukszem tapasza

Évtizedek óta ajánlják mint biztost és fájdalom nélkül ható szer a tyukszemek teljes eltávolítására.

A dr. Schmiéd-féle tyukszemtapasz hatása majdnem bámulatos, mert többszöri használat után, minden tyukszem műtét nélkül eltávolítható. Ára egy doboz nak 15 tapaszszal s egy szarvasóval, a tyukszem kihuzására

védjegy.

23 kr. o. é.

Foárúsítási hely: Gloggnitz Alsó-Ausztria, Bittner Gyula W. gyógyszerárában.

NB. Ezen készítmény vételnél sziveskedjék a t. közönség arra ügyelni, hogy minden doboz külső részén a fenti védjegy legyen nyomva.

Dr. Behr ideg kivonatra

egy gyógynövényekből, saját módszer szerint készült kivonat, mely számos éven át mint kitünő szer idegbetegségek u. m. idegszagatás, migraine, ischias, kereszt- és hátbántalmak, epilepsia, gyengeség, és magömlés ellen övszerű használtak. Továbbá a dr. Behr féle ideg kivonattal sikerrel használható esz és rheumatismus, az idegek merevsége, izület- és idegrheumatismus, ideg fejfájás és fulngás ellen.

Dr. Behr féle kivonattal külsőleg használtak.

Egy üveg ára pontos használati utasítással 70 kr.

Foelárusító hely: Gloggnitz, Alsó-Ausztria Bittner Gyula W. Gyógyszertárában, továbbá osztrák-magyarhon minden gyógyszerárában.

NB. E szer vételnél kéretik a t. közönség a minden üvegen levő védjegyre ügyelni.

Dr. Schmiéd tyukszem tapasza és dr. Behr ideg kivonata kapható Pécsen Sipocz István és Kovács Mihály gyógyszerárakban, Magyarországon minden gyógyszerárában.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó 1991. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. törvényszék 876 s 795 /// 883. siklósi bíróióság számu végzése által Schlesinger Armin salgotarjai és Mautner Mór bpesti végrehajtók javára Schlesinger Fáni siklósi lakos ellen Schlesinger Armin követelése 300 frt tőke ennek 1883. évi január hó 1 napjától számított 6% kamatai 1/5% váltódíj és eddig összesen 49 frt 65 kr. Mautner Mór követelése tőke 335 frt 36 kr. 1883 évi február hó 22-től járó 6% összes költség 65 frt perköltség követelés erejéig elrendelt végrehajtás alkalmával bírólalag le s felülfoglalt és 449 frt 89 krra becsült a boltban levő árucikkek u. m. különféle kész ruhák, sapkák, különféle bőrök, parchet s követelések-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a 1379. 1299 sz. 1883 kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Siklóson alperesnő bolti helyiségében leendő eszközzésére 1883. év május hó 7-ik napján délután 2 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtna fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. 108. §-ában megállapított feltételre szerint lesz kifizetendő.

Kelt Siklóson, 1883 ik évi ápril hó 17-ik napján.

Schreyer János,

kir. bírósági végrehajtó.

5111.
1883.

Árverési hirdetmény.

1. A pécsi kir. tszék közhírré teszi, hogy Leschenkohl Borbálya végrehajtónak, Leschenkohl Ferenc és Molk Mihály végrehajtást szenvedettek elleni 600 frt tőke, ennek 1882. évi február hó 1-ső napjától számított 6% kamatai 26 frt, per 14 frt 95 kr. végrehajtás folyamodási és 12 frt 50 kr. árverés folyamodási valamint a még netán felmerülendő költségei kielégítésére a következő ingatlanok u. m.: az Eugen-falui 17. sz. tjkvben felvett I. a. 26. hszsz. 17. sz. ház belsőség 63, 92. hszsz. a. kisházás birtok 1541 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett Eugenfalu községében a községi bírói lakban 1883. évi július hó 4-ik napjának d. e. 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen szükség esetében a kikiáltási, mint becsáron alól is eladtni fog. u. m.:

2. Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlan mint kikiáltási mint becsár 10%-kát, vagyis 154 frt 10 krt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

3. A vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számított 2 hónap, a második részt 3 hónap és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 4 hónap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal, a pécsi kir. adó mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak Pécsen, 1883. évi március hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Declva,

kir. törvényszéki jegyző

Asztalos- és kárpitos-butor.

Több száz szoba berendezésére

legolcsóbb ár mellett

mindenkor készletben kapható

STEINBACH SÁNDOR

cs. kir. kizárólag szabadalmazott

kárpitos, díszítő és butorgyárosnál
Budapesten,

Ferencz József-tér 6. sz. alatt

„Európa szálloda“ átellenében.

Kiházásítások és nagyobb mérvű berendezéseknél különös árleengedés.

☛ Képes árjegyzék ingyen. ☚

4⁰/₀
ARANY
 ÉS
 3⁰/₀ **PAPÍR**
JÁRADÉKOT
 —
MAGYAR
 ÉS
OSZTRÁK
HITEL-
RÉSZVÉNYEKET

azonnal, vagy folyó évi április 30-án és május 15-én átveendő tételekben, szigoruan, a napi árfolyam szerint számítva

tőke befektetésre és tőzsdei spekulációra

ajánlunk. Az átvételig kamatok nem terhelik a vevőt, sőt az átvétel igen csekély díj mellett továbbra is prolongálható — míg az eladás, magasabb árfolyamon, a fél tetszése szerint, bármikor eszközölhető. 5000 frt járadék vételénél 150 frt fedezet készpénzben, értékpapírokban vagy takarékpénztári betéti könyvben, a megbizással egyidejűleg beküldendő, mely fedezet az ügylet lebonyolításakor azonnal visszatérítetik.

TŐZSDEI ÜZÉRKEDÉSRE

különösen magyar és osztrák hitelrészvényeket ajánlunk. Fedezet: 25 drb. vételénél 350 frt — készpénzben, értékpapírokban vagy takarékpénztári betéti könyvben, a megbizással egyidejűleg beküldendő. Megbizásokat pontosan teljesít és bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

A „Magyar Pénzügy“ kiadóhivatalának
bank- és bizományi üzlete.
 Budapest, V. Nagykorona-utca 8.

Szensavdus természetes alkalikus asztaji víz, a légző szervek, gyomor és hólyag bántalmái ellen.

KAHL és TSA, kúttulajdonosok Krondorfban, (Carlsbad mellett).
 Főraktár Pécssett, FRANKFURTER ALBERT-nél.

Trieszt 1882
 arany érem.

Árverési hirdetmény.

Melyszerint ezennel közhírré tétetik, miszerint a Szt. Benedeki m. kir. közalapítványi uradalomhoz tartozó, Somogy megye Szt Benedek községben és határában gyakorlandó italmérségi jog, a kocsma és melléképületeivel, kis pálinka házzal és hozzá tartozó belsőség és 7 746/1200 hold szántóföld úgy 1 558/1200 hold réttel Lakócsán, alóljegyzett hivatalnál folyó 1883 évi május hó 16-án délelőtti 11 órakor tartandó nyilvános szóbeli árverésen, a fensőbbi jóváhagyás fentartásával haszonbérbe fog adatni, és pedig 1884 évi január hó 1-től 1886. évi december hó 31-ig tartó három évi bérleti tartamra.

Erről az árverésben résztvenni óhajtó versenyzők oly megjegyzéssel értesítetnek, hogy az árverés megkezdése előtt minden egyes versenyző bánatpénz képpen 40 forintot letenni tartozand.

Az árverési feltételek az árverés napján, vagy előzőleg bármikor is az alóljegyzett hivatalnál betekintheők.

Kiskorúak, úgy az uradalom irányában hátralekban vagy perben álló egyének az árverésből kizárva.

Kelt Lakócsán, 1883. évi április hó 19-én.

A m. kir. közalapítványi
 uradalmi tisztartóság.

218.

Kepes Kálmán divatáru kereskedése Pécssett.

A Zsolnay-bazár átépülése folytán kénytelenittem egyelőre eddigi üzlethelyiséget elhagyni, az elhúrezoklás könnyítésére elhatároztam magam áruimat minél jutányosabban eladni: a miért is alkalma nyílik a t. cz. közönségnek minden a tavaszi időnyre szükséges cikkeit

dúsan felszerelt áruraktáramban a legolcsóbban fedezni.

A midőn a t. cz. közönség figyelmét ezen körülményre felhívni bátorkodom, egyuttal értesitem, hogy f. évi május hó 15-től kezdve az építés alatt üzletemet a város ház épületében, Obetkó K. üzlete mellett áthelyezem.

Minél számosabb látogatásért esedez

Kepes Kálmán.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.